

Preventie en Zorg
Wassenaarseweg 56
Postbus 2215
2301 CE Leiden

www.tno.nl

T +31 71 518 18 18
F +31 71 518 19 01
info-zorg@tno.nl

TNO-rapport

KvL/GB 2010.032

Olympisch TNO:

TNO Programmering Olympisch Plan 2028

Datum	April 2010
Auteur(s)	Janine Stubbe Luuk Engbers Frank Pierik Pierre Valk Harold Veldkamp Theo Reijs Miriam Verhees Cootje van Zandvoort-Roelofsen Nico van Meeteren Michael Holewijn
Aantal pagina's	17 (incl. bijlagen)
Aantal bijlagen	2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksovereenkomsten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Kader TNO Programmering Olympisch Plan 2028.....	3
2	Olympisch TNO	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Ambities.....	4
2.2.1.	TNO Thema I: Heel Nederland beweegt.....	5
2.2.2	TNO Thema II: Nederland global city regio.....	7
3	Voorstel procesaanpak TNO programmering Olympisch plan 2028.....	10
4	Referenties	12
	Bijlage(n)	
	A Thema's Olympisch Plan 2028	
	B Thema's kabinetsbesluit	

1 Inleiding

1.1 Kader TNO Programmering Olympisch Plan 2028

Het oplossen van complexe maatschappelijke vraagstukken vergt leiderschap, ambitie, samenwerking en kennisintegratie vanuit verschillende disciplines op grond van een gezamenlijk gedragen toekomstperspectief. Dergelijk lonkend toekomstperspectief is in Nederland voorhanden sinds kabinet en NOC*NSF het voornemen hebben in 2016 een *bid* uit te brengen voor het gastheerschap van de Olympische Spelen in 2028 (OS28).

TNO wil in dit geheel een rol vervullen vanuit haar missie: kennis en kunde genereren ten behoeve van het duurzame welzijn van de samenleving: een vitale bevolking met een gezonde leefstijl in een vitale context (TNO, Innoveren met Impact, 2010).

Realisatie van de OS28-ambities vergt vooral ook nieuwe (combinaties van) kennis en kunde op een breed scala aan thema's, zoals sport- en beweegstimulering, topsport, arbeid en productiviteit, veiligheid, gebouwde omgeving, milieu, mobiliteit en energie. Typisch thema's van TNO en haar coalitiegenoten.

De ambities opgetekend in het Olympisch Plan 2028 (OP 2028; NOC*NSF, 2009) en in het "Strategisch plan 2011-2014" van TNO zijn daarmee in essentie complementair.

Onderhavig document, samengesteld door vertegenwoordigers van de vijf kerngebieden gedurende het 1ste kwartaal 2010, schetst die complementariteit, de mogelijke programmatisch rol van TNO naar de OP 2028 en het geschatte maatschappelijke rendement tot na de beoogde spelen.

2 Olympisch TNO

2.1 Inleiding

Het OP 2028 richt zich op het realiseren van een Olympisch sportklimaat in Nederland, dat in 2016 moet resulteren in een kansrijke kandidaatstelling voor de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 (NOC*NSF, 2009). Het kabinet benoemde daarop de noodzakelijke ambities en prioriteiten (Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, 2009)¹.

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe TNO bij gaat dragen aan die ambitie. Met behulp van *logical framework planning* (LFP; Rosenberg & Posner, 1979) worden per thema de volgende aspecten uitgewerkt:

- Beoogde maatschappelijke effecten
- Hoofddoelstellingen
- Maatschappelijk rendement
- Activiteiten

Doel van dit plan ‘Olympisch TNO’ is om aan NOC*NSF, de sportbonden en de ministeries te laten zien dat door de combinatie van TNO kennis en kunde op verschillende gebieden nieuwe kansen, ideeën en stimulansen ontstaan waarmee we ons creatief, competitief en wetenschappelijk kunnen onderscheiden van andere kandidaat-steden in 2016. Bijvoorbeeld met een nieuw vervoerssysteem tussen de stadions of met alternatieven voor het meebeleven van de sportevenementen, waardoor grotere stadions niet gebouwd hoeven worden. TNO kan helpen om het onderscheid met andere steden te maken op het gebied van vitaliteit van bevolking en het creëren van een naadloze sport- en evenementinfrastructuur, zelfs bij de vereiste complexiteit van organisatie en logistiek.

2.2 Ambities

De vijf Olympische ambities die het kabinet het meest waardevol en kansrijk acht voor de samenleving zijn: “Talentvol Nederland”, “Meedoen in Nederland”, “Vitaal Nederland”, “De kaart van Nederland” en “Nederland in beeld” (Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, 2009; zie bijlage 2). TNO kan en wil een bijdrage leveren aan deze vijf ambities door zich te richten op de volgende twee thema’s:

- 1) *Heel Nederland beweegt*. De Nederlandse bevolking is fit en vitaal. Een actieve en gezonde leefstijl is onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd en Nederland behoort tot de beste topsportlanden ter wereld (top-10 ambitie);
- 2) *Nederland global city region*. Nederland is in staat om grootschalige (sport)evenementen te organiseren. Voor de Olympische bezoeker functioneert Nederland als één stedelijke regio.

In de volgende twee subparagrafen staat beschreven hoe deze bijdrage geoperationaliseerd wordt.

¹ De bijlagen geven een uitgebreide beschrijving van het OP 2028 en het kabinetsbesluit, inclusief ambities en prioriteiten.

2.2.1 TNO Thema I: Heel Nederland beweegt

TNO wil bijdragen aan een langer en gezonder leven, primair door met onderzoek en implementatieprogramma's kennis te ontwikkelen die we kunnen toepassen in de praktijk. Door meer mensen te laten sporten en bewegen verbetert de vitaliteit van de Nederlanders. Daarom moet het voor iedereen mogelijk zijn om aan sport- en beweegactiviteiten deel te nemen. Kern van deze lijn is om moeilijk bereikbare groepen Nederlanders, zoals mensen uit de lagere sociaal economische klassen, allochtonen, ouderen en mensen met chronische aandoeningen en overgewicht meer te laten sporten en bewegen. Sport en bewegen moet onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd zijn.

Daarnaast is gezonde voeding onderdeel van een actieve en gezonde leefstijl. Ook de (her)inrichting van de fysieke omgeving kan bijdragen aan het stimuleren van meer beweging in alle lagen van de bevolking, juist ook voor de mensen die geen geld hebben voor de sportschool. TNO heeft uitgebreide expertise op dit gebied.

Naast Nederland Vitaal, wil Nederland excelleren op het gebied van topsport: we willen tot de beste tien topsportlanden ter wereld behoren met onze valide en minder valide sporters. In tabel 2.1 staat weergegeven welke resultaten en activiteiten gekoppeld zijn aan dit thema.

Tabel 2.1. Logical framework voor thema Heel Nederland beweegt

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Maatschappelijk rendement	Activiteiten
1. Obesitas, hart- en vaatziekten en kanker onder de Nederlandse bevolking vermindern; 2. Problematiek vergrijzing aanpakken	1. Vitaliteit van de maatschappij verhogen	Gezonde leefstijl: Sport en bewegen onder alle lagen van de bevolking inburgeren.	Adviseren van doelgroepen (gehandicapten, chronisch zieken, ouderen, jeugd en werknemers) in sportkeuze
	2. Arbeidsproductiviteit verhogen		Onderzoek naar welke sporten bij welke doelgroepen het beste passen
	(sluit aan bij de innovatiegebieden: Levenslang gezond, Gezonde en veilige voeding, Gezond, veilig en productief werken, Vitale stedelijke omgeving uit het strategisch plan 2011-2014)		In kaart brengen hoe verschillende doelgroepen gestimuleerd kunnen worden om meer te gaan sporten en bewegen
			Innovatieve vormen van sport- en beweegstimulering ontwikkelen (bv. Gaming, biofeedback)

			Onderzoek welke sporten aangepast moeten worden voor welke doelgroepen en op welke manier
			Adviseren in het voorkomen/oplossen van afhaken van mensen als ze eenmaal begonnen zijn met sporten
			Review op het gebied van retentie-management
		Toegankelijke groene leefomgeving: Creëren van aantrekkelijke (gezonde leefstijl en vitaliteit entamerende) wijken/openbare ruimten/gebouwen - waarin voldoende aanbod aan faciliteiten voor bewegen (en sport) centraal staat en waarbij productiviteit verhoogd wordt.	Verbinden van disciplines uit sport/bewegen en infra/bouw/gebiedsontwikkeling om tot integrale oplossingen te komen.
			Ontwikkelen richtlijnen/criteria voor beweegvriendelijke wijken/gebouwen.
			Onderzoek naar effectiviteit van aanpassingen in de fysieke leefomgeving bij/voor verschillende doelgroepen.
			Onderzoek naar binnenklimaat van scholen: frisse scholen
			Maatschappelijke kosten baten analyse om investerings-afwegingen makkelijker te kunnen maken.
		Gezonde voeding	Minder zout in eten / voedings-supplementen
			Gewoontevorming bij jeugd rond minder vette voeding en meer groente

3. Concurrentiekracht Nederland verhogen; 4. Cultuur van willen presteren en kunnen excelleren (behouden, aantrekken en ontwikkelen van mensen met talenten)	Nederland behoort in 2028 tot de beste tien topsportlanden ter wereld	Optimale selectie van talenten uit de breedtesport	Criteria opstellen per sport waaraan kinderen en adolescenten moeten voldoen om geïdentificeerd te worden als talent.
			Ontwikkelen en implementeren van een talentidentificatie-programma
			Onderzoek naar prestatie-indicatoren (fysiek, mentaal, sociaal, technisch, tactisch etc.) bij identificatie talent
		Optimale begeleiding van talenten tot en met topsporter	Monitoren van talentvolle sporters
			Ontwikkelen state-of-the-art monitor- en sensortechnieken
			Inspanningsfysiologisch onderzoek verrichten naar de geprioriteerde sporten
			Onderzoek naar belasting en belastbaarheid bij talenten, zowel fysiek als mentaal
		Vermindering van sportblessures bij sporters	Onderzoek naar preventieve maatregelen in de sport
			Omvang, aard en oorzaak van sportblessures in kaart brengen

2.2.2 TNO Thema II: Nederland global city regio

TNO ziet een ‘global city region’ (GCR) als een nationale stedelijke agglomeratie die fungeert als een belangrijke hub in het wereldwijde economische netwerk. Er zijn de afgelopen jaren verschillende studies verschenen waarin deze GCR’s in kaart zijn gebracht, waarbij de Globalization and World Cities Study Group and Network (GaWC) ranglijst van Loughborough University (UK) leidend is. De GaWC ranglijst is gebaseerd op economische wereldkracht en bestaat uit alpha, beta en gamma stedelijke agglomeraties, waarbij Amsterdam tot de belangrijkste alpha regio’s behoort.

Belangrijk om te beseffen is dat de Global City Regions zoals hier gedefinieerd eigenlijk stedelijke agglomeraties met een kern zijn, en in het geval van Nederland op de GaWC ranglijst is dit Amsterdam. Echter de Global City Region Nederland (GCR NL) is dus groter dan Groot-Amsterdam, en omvat met de Randstad en de omringende provincies en regio's alle huidige en toekomstige hot spots van Nederland. We concurreren dus niet als stad met de andere kandidaat-steden, maar als GCR A'dam. Wat ons op dat punt al onderscheidend maakt in 2016. Het is belangrijk dit zichtbaar te maken en barrières voor functioneren als GCR te slechten. De Olympische Spelen gaan alleen naar grote steden en Nederland behoort daar dus toe. TNO kan dat onderbouwen met ruimtelijke economische gegevens.

Het programma van de Olympische Spelen is omvangrijk. De benodigde vervoerscapaciteit bedraagt 60.000 personen per uur, zo'n 500 hectare aan sportaccommodaties, een bouwopgave voor het Olympisch Dorp, huisvesting voor de media en voldoende hotelcapaciteit. Met de ruimtelijke investeringen die nodig zijn om de Olympische Spelen te kunnen organiseren, zijn grote bedragen gemoeid. (Ter indicatie de ruimtelijke investeringen bij Europese) Spelen in Barcelona: €11,1 mld en in Londen: €12,0 mld).² Er zullen creatieve en innovatieve oplossingen moeten worden gevonden voor intensief ruimtegebruik. Uitgangspunt is dat de ruimtelijke investeringen ook na de spelen hun (maatschappelijk) rendement leveren. De mogelijke organisatie van de Olympische Spelen kan als katalysator fungeren voor de besluitvorming van ruimtelijke projecten die hoe dan ook nodig zijn. Ook als Nederland de Spelen uiteindelijk niet mag huisvesten, plukt de samenleving de vruchten van de verwezenlijkte ruimtelijke ambities.

Binnen dit thema richt TNO zich op de triple P: people, profit, planet

A) People: Veilige, bereikbare en opzienbarende spelen

Veilige Spelen:

In de huidige tijd is veiligheid: je thuis voelen één van de belangrijke aspecten, zeker indien een groot aantal landen bijeenkomt om te genieten van elkaars sportcapaciteiten. Via een project als Secure Haven zijn situaties geschetst waarop een stedelijke omgeving via maatregelen kwalitatief hoogwaardig leefbaar ontworpen kan worden en welke maatregelen daartoe getroffen kunnen worden.

Bereikbare spelen:

Centraal staan de begrippen luchtvaart, auto, openbaar vervoer scheepvaart

Opzienbarende (gebouw) spelen:

Plaatsing van (sport)accommodaties speelt binnen dit thema een belangrijke rol. Het kabinet stimuleert de ontwikkeling van innovatieve concepten in de bouw, renovatie, inrichting, het beheer en gebruik van –liefst multifunctionele- (sport)accommodaties. Knelpunten hierbij zijn onder andere de beheersaspecten (onderhoud, gebruik en exploitatie van accommodaties spelen een onderschikte rol) en er is onvoldoende visie aangaande de programmering (m.b.t. sociale cohesie duurzaamheid), plaatsing en

² Berekeningen Deloitte en Nirov.

bereikbaarheid van de accommodaties. TNO activiteiten zal zich in het kader van het OP 2028 op bovenstaande knelpunten moeten richten. Hiervoor is nieuwe kennis nodig over de consequenties van bouw, planning, financiering en onderhoud van voorzieningen (accommodaties) in relatie tot de dienstverlening, de wijk en de bewoners.

B. Profit: Economische spelen (wereld topmilieu)

Dit onderwerp wordt verder uitgewerkt zodra de bestuursraad middelen ter beschikking stelt.

C. Planet: Planeetbewuste spelen

Dit onderwerp wordt verder uitgewerkt zodra de bestuursraad middelen ter beschikking stelt.

Onderstaande tabel is een eerste aanzet voor de verdere uitwerking van dit thema.

Tabel 2.2. Logical framework thema Nederland: global city regio.

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Maatschappelijk rendement	Activiteiten
Design for all; Integrale planning op de vierkante km resulterend in een duurzaam en aantrekkelijk Nederland met een prettig leefklimaat, goede bereikbaarheid en gunstig vestigingsklimaat	1) Meervoudig ruimtegebruik (gebied en gebouw)	Verduurzamen van bestaande voorraad (woning- en utiliteitsbouw, GWW)	HUB HOLLAND HUB
	2) Efficiënte en duurzame infrastructuur (vervoer, ict)	Duurzaam bouwen – energieleverende nieuwbouw	Energieneutrale stadions (warmte, stroom)
	3) Veiligheid	Sociale integratie van sportfaciliteiten: ontwerpen en bouwen als deel van integratieproces	Co-design van sportfaciliteiten met nabije bewoners, topsporters en bouwkundigen.
	(sluit aan bij de innovatiegebieden: Veilige maatschappij, Energie-efficiency, Betrouwbaar verkeerssysteem, Veilige en schone transportmiddelen, Vitale stedelijke omgeving, Duurzaam bouwen, Toekomstig internet-gebruik, Vitale ICT-infrastructuur uit het strategisch plan 2011-2014)		Vroege oplevering en testen en optimaliseren van sportfaciliteiten met buurtbewoners. Lichte coaching van lokale sportteams door sporters van naam.

3 Voorstel procesaanpak TNO programmering Olympisch plan 2028

Om de TNO ambitie inhoud en vorm te geven wordt voorgesteld een projectgroep in te stellen die in zes maanden komt tot detailprogrammering. De volgende punten staan daarbij centraal:

1. Bestuurlijke verantwoording:

Gezien het themadoorsnijdende karakter van dit initiatief wordt gerapporteerd aan een lid van de bestuursraad. Dit lid zou ook zitting moeten nemen in de club van 2028 (adviesraad alliantie Olympisch Vuur).

2. Projectleiding:

Het project bestaat uit twee hoofdambities (“Heel Nederland beweegt” en “Nederland global city region”). De projectleiding bestaat uit een team van twee personen uit verschillende kerngebieden. De twee leiders hebben een groot netwerk binnen en buiten TNO vanuit hun specifieke kerngebied.

3. Procesaanpak:

Met brainstormsessies van TNO-ers, aangevuld met externen uit de organisaties die aangesloten zijn bij het Olympisch Vuur. De deelnemers worden tijdens het netwerken gezocht. Innovatieve tools die ontwikkeld zijn bij TNO ICT worden ingezet voor de brainstorm. Uit de brainstormen komen:

- vraagstukken om een expert op te zetten voor een korte studie
- vraagstukken om aan een grotere groep voor te leggen
- vraagstukken voor een Creatief Atelier, TNO Challenges, excursie, etc

4. Kaders

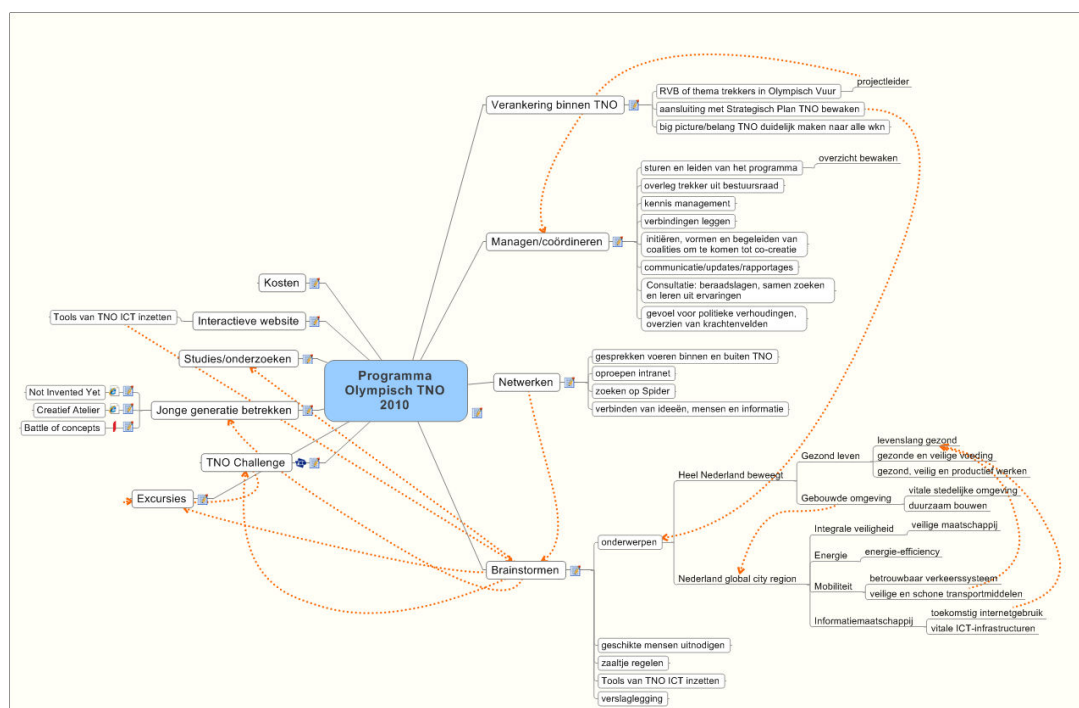
De onderwerpen sluiten aan op de thema's en innovatiegebieden uit het TNO strategisch plan 2011-2014.

5. Kosten

Het programma wordt in een half jaar uitgevoerd en de totale kosten zijn 100.000 euro.

6. Resultaten

Het project gaat 1 september 2010 van start en eindigt 1 februari 2011. Einddoel is een detailprogrammering van de TNO ambitie op het thema OP 2028 resulterend in een themaoverschrijdend grootschalig project.

Figuur I: Schematische weergave van de procesaanpak Olympisch TNO.

4 Referenties

Holewijn M. & Van Meeteren NLU. Levenslang Gezond. Leiden, 2009.

Ministerie van VWS & Ministerie van OCW. Uitblinken op alle niveaus: Kabinetsstandpunt bij het Olympisch Plan 2028. Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, Den Haag, 2009.

NOC*NSF. Olympisch Plan 2028 Heel Nederland naar Olympisch niveau: Plan van aanpak op hoofdlijnen. NOC*NSF, Arnhem, 2009.

Policy Research Corporation. De economische betekenis van sport in Nederland. Rotterdam, Policy Research Corporation, 2008

Rosenberg & Posner. The logical framework: A manager's guide to a scientific approach to design and evaluation. Washington DC, Practical Concepts Incorporated (PCI), 1979.

Tiessen-Raaphorst A. Olympisch Vuur. In: Hoe het ons verging. Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, 2009.

TNO. Innoveren met Impact, 2010

Van de Linde E. Quick SWOT TNO Sport. Den Haag, Erik van de Linde Innovaties, 2009.

Van Veldhoven HMJ. Fundament onder olympische ambities: Nederlands sportonderzoek in de komende jaren. Arnhem, NOC*NSF, 2009

A Thema's Olympisch Plan 2028

Het OP 2028 richt zich op het realiseren van een Olympisch sportklimaat in Nederland, dat mogelijk resulteert in een kandidaatstelling voor de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 (NOC*NSF, 2009). In het OP 2028 zijn acht bouwstenen benoemd waarlangs men het Olympisch sportklimaat wil realiseren:

1. Topsportambitie (optimaal presteren):

Centraal staat dat Nederland behoort tot de beste topsportlanden. Belangrijk hierbij is het creëren van een excellerende omgeving, te beginnen met (aankomende) topsporters betere mogelijkheden te bieden zich verder te ontwikkelen via Centra voor Topsport en Onderwijs en Nationale TopsportCentra. Dat zijn expertisecentra van internationale allure voor alle facetten van de topsport: de beste coaches, voortreffelijke accommodaties, wetenschappelijke begeleiding, topsportgeneeskunde, sportfysiologie, testlaboratoria en sociaal-maatschappelijke begeleiding. Het gaat dus om wonen, trainen en onderwijs onder één dak.

2. Breedtesportambitie (sport voor ons allemaal):

Deze bouwsteen richt zich op de doelstelling om meer Nederlanders te laten sporten en dat meer Nederlanders sporten als lid van een sportvereniging of sportbond. Het gaat hierbij om het creëren van een faciliterende omgeving, te beginnen met het vergroten van het aantal breedtesportaccommodaties en het verbeteren van de bereikbaarheid daarvan. Verder is het belangrijk om een echte breedtesportcultuur te creëren, te beginnen met werknemers (weer) te laten sporten door bedrijfssport te bevorderen, een passend sportaanbod te realiseren om senioren (weer) aan het sporten te krijgen en sport op school te bevorderen.

3. Sociaal-maatschappelijke ambities:

Nederland heeft in 2016 een sociaal klimaat waar burgers met plezier samenleven, trots zijn Nederlander te zijn en graag iets bijdragen aan de maatschappij. Hierbij wordt nadruk gelegd op het vergroten van sportparticipatie in achterstandswijken en het ontwikkelen van sportverenigingen tot maatschappelijke organisaties

4. Welzijnsambitie:

Nederland heeft in 2016 een gezonde bevolking: fitte werknemers, vitale ouderen, en minder mensen en vooral kinderen met overgewicht. Om dit te bereiken richt zich men op het stimuleren van sport en bewegen door het aantal breedtesportaccommodaties te vergroten, bedrijfssport te bevorderen, passend sportaanbod te realiseren om senioren (weer) aan het sporten te krijgen, sportorganisaties en begeleidend kader te professionaliseren en sport op school te bevorderen.

5. Economische ambitie:

Nederland staat in 2016 wereldwijd bekend om zijn grote ambitie en talent voor het organiseren van grote sport- en culturele evenementen.

6. Ruimtelijke ambities:

Nederland is in 2028 een land met een goed leefklimaat, voldoende sportaccommodaties, en een goede mobiliteit, zodat het organiseren van Olympische en Paralympische Spelen nog beter mogelijk is. Hierbij staat het doortrekken van het Meerjarenplan Infrastructuur, Ruimtelijke en Transport (MIRT 2020) naar een MIRT 2028 centraal. Verder wordt aandacht besteed aan het opstellen en in praktijk brengen van een visie op groen en gezondheid.

7. Evenementenambitie:

Nederland organiseert meer grote internationale sportevenementen en in meer verschillende takken van sport. Meer Nederlanders nemen deel aan grote (breedtesport)-evenementen en meer Nederlanders bezoeken grote internationale sportevenementen.

8. Media-aandachtambitie:

Nederlanders kijken, lezen en luisteren meer naar sport en doen dat naar meer verschillende sporten.

B Thema's kabinetsbesluit

NOC*NSF heeft de plannen omtrent de Olympische Spelen voorgelegd aan het kabinet. In reactie op en geïnspireerd door het Olympisch Plan 2028 wil het kabinet een aantal ambities en prioriteiten benoemen (Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, 2009). De Olympische ambities die het kabinet het meest waardevol en kansrijk acht voor de samenleving zijn:

1. Talentvol Nederland

In de Olympische Spelen draait het om topsport. Topsporters laten hun prestaties zien op het wereldpodium. Voor een deel hebben topsporters dit te danken aan hun talent, maar voor een veel groter deel aan hun focus, inzet en noeste trainingsarbeid. Topsporters laten zien dat een droom werkelijkheid kan worden, maar dat hiervoor wel veel discipline, veerkracht en doorzettingsvermogen nodig is en vaak ook offers moeten worden gebracht. Het kabinet onderschrijft de ambitie van de sportwereld om tot de beste tien topsportlanden ter wereld te behoren. Dat geldt overigens niet alleen voor valide sporters, maar ook voor sporters met een handicap. Maar wat in de sport kan, kan ook op andere gebieden. Of het nu gaat om sport, muziek, dans, wetenschap, innovatie, ondernemerschap of de economische sleutelgebieden: in Nederland kan iedereen zijn talenten ontplooiën en daarmee onze samenleving op een hoger niveau brengen. Het kabinet ziet kansen om met behulp van het Olympisch Plan 2028 te werken aan een talentvol Nederland, met als ambitie: 'Nederland kent in 2028 een cultuur van willen presteren en kunnen excelleren: op gebieden zoals sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap.

2. Meedoen in Nederland

Sport speelt een belangrijke rol in onze maatschappij. Sport is meer dan alleen een leuke vorm van vrijetijdsbesteding. Sport biedt veel mogelijkheden om aan de samenleving mee te doen. In sportclubs en bij sportevenementen kunnen mensen zich ontplooiën op velerlei gebied. Ruim één miljoen mensen zijn als vrijwilliger actief in de sport. Zij vervullen diverse functies: als bestuurder, commissielid, trainer of coach. Maar zij zijn ook actief in ondersteunende functies in de horeca, administratie, vervoer, schoonmaakwerk en onderhoud. In toenemende mate is de sportsector aan het professionaliseren en dat betekent dat er ook steeds meer betaald werk ontstaat. Steeds meer sportverenigingen vervullen een maatschappelijke taak. Zij organiseren niet alleen sportactiviteiten voor de eigen leden, maar fungeren als buurthuis of werken samen met scholen en de kinderopvang en de jeugdzorg. Zo komt de jeugd door sport in contact met intrinsieke waarden van sport als samenwerking, sportiviteit en respect. De sport kan de jeugd ook plekken bieden voor maatschappelijke stages en beroepsstages. Maar ook voor wie tijdelijk 'buitenspel' staat, biedt sport mogelijkheden om op een laagdrempelige manier aan de samenleving te blijven deelnemen. Daarmee draagt sport bij aan belangrijke maatschappelijke waarden zoals participatie en sociale cohesie. Sport kan bijdragen aan het voorkomen van uitval en het bevorderen van veiligheid. Via vrijwilligerswerk kunnen mensen bovendien weer actief worden, in tijden van werkloosheid kunnen zij arbeidsfit blijven en de sport biedt zelfs kansen om te reïntegreren.

Een belangrijke voorwaarde voor ‘meedoen *door* sport’ is ‘meedoen *aan* sport’. Het kabinet is van mening dat het voor iedereen mogelijk moet zijn om aan sport deel te nemen, liefst binnen de reguliere sportclubs. Dat geldt zeker ook voor de (kansarme) jeugd en voor mensen met een handicap. Het kabinet ziet kansen om met behulp van het OP 2028 meer mensen aan de samenleving te laten meedoen, met als ambitie: ‘In 2028 is sport voor iedereen in Nederland toegankelijk en doen steeds meer mensen door sport mee aan de samenleving.’

3. *Vitaal Nederland*

Topsporters kunnen niet presteren zonder een actieve en gezonde leefstijl. Maar zo’n leefstijl is net zo belangrijk voor alle andere inwoners van Nederland. Sport en beweging zijn daarbij minstens even belangrijk als gezonde voeding. Werknemers blijven mentaal en fysiek fit waardoor ze beter presteren en de arbeidsproductiviteit hoog blijft. Ouderen leven langer in goede gezondheid. Niet alleen verhoogt dit de kwaliteit van leven, het geeft ook een belangrijke impuls aan de Nederlandse economie en helpt de kosten voor de gezondheidszorg beheersbaar te houden. Gelet op de komende vergrijzing en op het alsnog stijgende overgewicht van de bevolking is een actieve leefstijl zelfs urgent. Daarvoor is ook een goede balans tussen ontspanning en inspanning van belang. Een toegankelijke groene leefomgeving helpt daarbij.

Wanneer de Olympische Spelen in een land worden georganiseerd, ademt alles sport, energie en beweging. Niet alleen de sporters maar ook het publiek moet fit aan de start staan. Behalve beweging is hiervoor ook gezonde voeding en een gezonde leefstijl nodig. Het kabinet ziet kansen om met behulp van het Olympisch Plan 2028 te werken aan een vitaal Nederland, met als ambitie: ‘De Nederlandse bevolking in 2028 is fit en vitaal: een actieve en gezonde leefstijl is onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd.’

4. *De kaart van Nederland*

Het programma van de Olympische Spelen is omvangrijk. Zo’n 200 landen nemen deel met meer dan 10.000 atleten en er komen vier tot zes miljoen bezoekers op af. Zij verplaatsen zich allen tussen de verschillende wedstrijdlocaties. Dit betekent een benodigde vervoerscapaciteit van 60.000 personen per uur, zo’n 500 hectare aan sportaccommodaties en een woningbouwopgave voor het Olympisch Dorp. Daarnaast nemen bezoekers dikwijls de gelegenheid om het gastland nader te verkennen, gebruik te maken van hotels, horeca, musea en diverse andere voorzieningen. Daarom is niet alleen de locatie van de Olympische Spelen belangrijk, maar de totale uitstraling van Nederland. Die uitstraling wordt gevormd door wat bezoekers aantreffen op het gebied van stedelijke en landelijke trekpleisters, cultuur, historie, landschap en natuur - maar natuurlijk ook door goede voorwaarden op het gebied van transport, dienstverlening en accommodaties. Voorwaarden die eveneens moeten worden vervuld voor een excellent vestigingsklimaat voor (internationale) bedrijven in Nederland en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor (buitenlandse) werknemers.

In de Structuurvisie Randstad 2040 zet het kabinet – in het verlengde van de Nota Ruimte – in op een duurzame en concurrerende Randstad. De noodzakelijke versterking van onze steden, de beoogde verdichting, de bijbehorende groene kwaliteit nabij de steden en de bereikbaarheid vergen actie om Nederland en de Randstad aantrekkelijk te houden. Organisatie van een evenement als de Olympische Spelen zou daar uitstekend bij kunnen passen en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen kunnen aanjagen. Er zullen creatieve en innovatieve oplossingen moeten worden gevonden voor intensief

ruimtegebruik. Een integrale planning op de vierkante kilometer is in 2028 een belangrijk visitekaartje voor Nederland. Uiteraard spelen de criteria van duurzaamheid, kwaliteit en identiteit een belangrijke rol in de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. De maatregelen die worden genomen voor klimaatbestendig Nederland vormen daarbij een voorwaarde. Duurzame oplossingen komen alleen tot stand in goed overleg met de plaatselijke spelers: gemeenten, bedrijven en inwoners. In de ruimtelijke inrichting en de bouw van accommodaties zijn ook esthetische aspecten belangrijk evenals de arbeidsveiligheid en de toegankelijkheid voor alle inwoners inclusief mensen met beperkingen. Het principe van 'Design for All' staat hoog in het vaandel.

Het OP 2028 kan met beide handen worden aangegrepen om maatregelen (versneld) in te voeren. Het Kabinet ziet kansen om met het OP 2028 te werken aan de kaart van Nederland, met als ambitie: 'Nederland is in 2028 een duurzaam en aantrekkelijk land voor bezoekers, met een prettig leefklimaat voor inwoners, een goede bereikbaarheid en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.'

5. Nederland in beeld

De Olympische Spelen maar zeker ook de weg daar naar toe bieden een veelheid van mogelijkheden om ons land internationaal te positioneren. Niet alleen op sportgebied kunnen we onze ambities en prestaties laten zien, maar ook op het gebied van cultuur, innovatie, kennis en ondernemerschap. Het organiseren van spraakmakende (sport)evenementen biedt een goede gelegenheid om Nederland in beeld te brengen. Er kan zo een 'trackrecord' worden opgebouwd waaruit blijkt dat Nederland over veel organisatiekracht beschikt. Nederland kan zich profileren als economisch sterke en betrouwbare handelspartner, innovatief kennisland, expert op het gebied van bijvoorbeeld watermanagement of als aantrekkelijke en gastvrije bestemming voor toeristen.

Op economisch gebied kan de Olympische ambitie een groot aantal directe en indirecte positieve gevolgen hebben. Denk aan korte termijn effecten op de economische groei door meer werkgelegenheid en investeringen in de infrastructuur. Maar ook aan langere termijn effecten door het verbeteren van de internationale reputatie, het treffen van ruimtelijke voorzieningen, de toename van de arbeidsproductiviteit en het verlagen van ziektekosten door een gezondere bevolking.

Kortom, het Kabinet ziet kansen om met behulp van het OP 2028 Nederland mondiaal in beeld te brengen, met als ambitie: 'Nederland staat in 2028 in de wereld bekend als een klein land met grote ambities en resultaten – onder andere als organisator van grote (sport)evenementen –, als betrouwbare handelspartner, als land met een excellent vestigingsklimaat en als aantrekkelijke toeristische bestemming.'